NATIONAAL ARCHIEF 'S–GRAVENHAGE

GRAFELIJKHEIDSREKENKAMER

TOEGANGSNUMMER 3.01.27.01

INVENTARISNUMMER 889

GETUIGENVERKLARINGEN AFGELEGD IN EEN GESCHIL TUSSCHEN BURGERS VAN OUDEWATER EN DIE VAN MONTFOORT EN ANDERE

1563

BEWERKING DOOR

ANTHONIUS VAN DER TUIJN

TE RHOON

Voor eventuele vragen, opmerkingen en verbeteringen
(anthoniusvandertuijn@gmail.com**).**

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl

Klik hier voor het totale register van Hogenda bronnen.

Als u gegevens uit deze bewerking gebruikt voor genealogische of historische doeleinden, dient een verwijzing naar deze bewerking vermeld te worden. Bij gebruikmaking van gegevens uit deze bewerking ten behoeve van publicaties, in welke vorm dan ook, moet een adequate bronvermelding naar deze bewerking worden vermeld.

Copie.

Cornelis Dircksz. van Bueren wonende in Benscop out ontrent 38 jaeren rechtelicke gearresteert sijnde ten versoucke vande baeluij ende burgemers. der stede van Oudewater tuijcht ende deposeert bijden ghestaefden eede hij daer toe dede nae rechts behoren, dat warachtich gebuert is opten Pijncxter avondt lestleden hij getuijge comen gaen is vuijt Benscop ontrent te thien uren inden avondt upt veer buijten der stede van Oudewater om te halen een ton(n)e eecxs die Claes Claesz. Vinck hem van Dordrecht mede gebrocht hadde. Ende heeft van Michiel Geritsz. begeert een bier boem te leveren om den tonne eecxs daer mede te dragen in sijn schuijt. Welcke bier boom Michiel Geritsz. hem geleent heeft. Soe heeft Claes Claesz. Vinck ende sijn soen mit Heijmen Jansz. ende Jan Cornelisz. scoelapper hem den tonne eecxs over tveer helpen dragen ende in sijn schuijt geleijt. Ende hij getuijge heeft toegesien datter een heel deel volcx pijp, trommen ende een vaendel trecken naet voorsz. veer toe. Soe seijde Claes Claesz. tegen hem deposant; ick woude wel dat ick weeder in mijn schuijt waer. Ende Claes Claesz. met sijn soen naede schuijt gaende, soe heeft hij getuijge gesien dat die van Montfoort drie ofte vier maet schoeten ende hij getuijge is toe nae sijn schuijt gegaen om thuijs te varen ende comende bijde Scheele brugge heeft gesien dat die van Monfoort een willich omme hielden die stondt op Ratelis ande noortsijde vanden dijck. Ende die omme wesende soe seijden die van Montfoort laeter hier bij dese willich vijfthien ofte sesthien ma..rien blijven op dat die willich niet beschadicht en wordt sulcx sij dede. Ende dander trocken weder mit pijp ende trommel naet tveer toe ende nae sijn gissinck soe waren sij wel ontrent anderhalf hondert sterck. Ende hij getuige voort vaerende die pijpen op nae huijs toe horden noch een willich vallen. Onderstont bemerct aldus [merk].

Willem Claesz. out ontrent 20 jaeren rechtelick verdaecht sijnde ten versoucke voorsz. tuicht ende deposeert bijden ghestaefden eede hij daer toe dede nae rechts behooren dat warachtich is hij getuijge opte Pijncxteravondt snachts lestleden gesien heeft datter twee wagens vol volcx sijn comen rijden van Montfoort upt veer ende gingen tot Huijchgen Jaten in huijs oec woenende opt veer, daer mede waren Sweer van Wijnbergen ende den cock van den burchgraeff van Montfoort die hij getuijge kendt. Ende heeft oeck gesien datter veel volcx te voet quamen trecken mit pijp, trommel ende een vaendel tot opt veer ontrent Huijchgen Jaten huijs toe. Soe worden hij getuijge gewaerschouwet van Jan den Hogelander dat hij hem voersien soude, soe dat hij van Oudewater was, want ick heb gehoort dat sij U al U leeden ontween smijten souden. Ende hij getuijge is toe daer vandaen gegaen tot Jasper Willemsz. inde eerste steenplaets toe ende heeft doe ter tijt chijncroers hoeren schieten. Onderstont bemerkt aldus [merk].

Claes Claesz. Vijnck out ontrent 57 jaren ende Thonis Claesz. Vinck out ontrent 23 jaren woenende binnen Oudewater rechtelick verdaecht sijnde ten versoucke vanden baeluij ende burgemrs. der voorsz. stede tuijgen ende deposeren bijden gestaefden eeden sij daer toe deeden nae rechts behooren hoe dat gebuert is upten Pijncxteravondt lestleden tusschen thien ende elf uren inden avondt sij getuijgen Cornelis Dircxz. van Bueren woenende in Benscop een vat eecx, dat sij hem van Dordrecht gebrocht hadden hielpen dragen vuijt hoer scuijt over tveer tot teijnden tveer in sijn schuijt. Soe hebben sij getuijgen sien van de Wael off leggende teijnden tveer naeden huijse van Vliet toe, veel volcx sien comen trecken naet tveer mit een vaendel om den stock, hoorende oock trommen slaen ende quamen upt vorsz. veer mit geweer ende ghingen eensdeels tot Dirck Collert scout in huijs ende eensdeels tot Huijchgen Jaten in huijs. Dat sien ghingen sij nae hoer schuijt tot die inde IJsel lach. Soe worden daer drie ofte viermael mit roers ofte cruijsroers gescoeten, daer loot in was nae hoor dochte, mer wesende inde schuijt om het water heck in te varen. Worden noch een ofte twee mael geschoeten dat sij die loon wel hoorden snorren. Onder stondt bemerct aldus [merk].

Thonis Claesz. voorsz. verclaert voort datter een man persoen voor Lijsgen Dirck Collerts duer was daer sij tegens seijde, (Gerit) compt in huijs ten is geen volck van Oudewater mer het sijn dragers, deposerende voor schout ende schepenen also Hermen Woutsz. ende Huijch Willemsz. van Nes. Upten 2^{e} junij anno 1563.

Anna Mourins Jacobsdr. huijsvrou van Huijch Jansz. weerdinne upt veer buijten Oudewater out ontrent 36 jaren rechtelick gearresteert sijnde ten versoucke van den baelluij ende burgemrs. van Oudewater tuijcht ende deposeert bijden gestaefden eede sij daer toe dede nae rechts behooren dat tot hooren

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl

Klik hier voor het totale register van Hogenda bronnen.

huijs up Pijncxster avondt lestleden inden avondt ontrent acht uren drie wagens met volcx van Montfoort tot hoore huijs quamen ende hoorde seggen dattet die schuts waren. Dan wiet waren en weet sij niet bij namen overmits sij soe veel te doen hadde met tappen dat sij staach in de kelder bleef tappen ende daer up een bort schreef. Onderstondt bemerct aldus [merk]. Deposant voor schout ende schepenen alse Andrijes Mathijsz. ende Henrick Amelgersz. die jonge upten 4e junij anno 1563.

Claes Jacobsz. woenende buijten oudewater teijnden dat veer nae de Vliet toe, out ontrent 37 jaren rechtelick gearresteert sijnde ten versoucke vanden baelluij ende die burgemrs. der stede van Oudewater tuijcht ende deposeert bijden gestaefden eede hij daer toe deede nae rechts behooren dat gebuert is upten Pijncxter avondt lestleden tusschen thien ende elliff uren inden avondt hij gecomen is vuijt het velt van Jasper Willemsz. Werff ende hadde wel pijp ende trommen gehoort noch maeijende ende comende bij huijs soe sach hij daer veel vollicx bij de anderen van Montfoort ende eenige hielden een schoene willegen boom omme opten needer dijck staende te rijen. Daer hij op seijde, ick en hebbe maer een peert upt stal ende die soudt niet mogen trecken. Daer op geseijt worde ten is niet groot een paert salt wel trecken ende eijschte (seven) stuivers ende tot Montfoort wesen worde hem mer acht stuvers gegeven, mer diet hem gaff is hem onbekendt ende dit was den boom die up Katrijn Gerrit van Noortwijcx weduwe lant stondt upten candt vande hoogen dijck aende noortsijde vanden IJsel. Ende Pieter Blocken soen voorde den boom die vijt Waelgen gestaen hadde. Onderstondt bemerct aldus [merk]. Deposant voor schout en scepenen alse Andries Mathijsz. ende Huijch Willemsz. van Nes. Opten 4e junij anno 1563.

Wijllem Hermensz. van Werchoven out ontrent 40 jaren ende Cornelis Woutersz. out ontrent 31 jaren rechtelik verdaecht sijnde ten versouck van den baeluij ende burgemrs. der stade van Oudewater tuijgen ende deposaaren bijden gestaefden eeden sij daer toe deeden nae rechts behooren, dat gebuert is upten Pijncxster avondt ontrent inde schemeringe dat daer twee wagens mit volck van Montfoort quamen rijden upt veer mit knefelstocken ende ander gheweer ende ghingen tot Huijchgen Jaten ofte den scouten huijs, daer naer ontrent tusschen thien ende elliff uren inden avondt hoorden daer twee trommen slaen ende terstondt hoorden tot vijf reijsen toe schieten ende die derde schoet hoorden dat loot clappen maer waert aen was en weeten sij niet. Onderstondt bemerct aldus [merk]. Deposant voor scout ende scepenen alse Andries Mathijsz. ende Huijch Willemsz. van Nes. Upten 4e junij anno 1563.

Copie.

Up huijden den vierden dach junij anno 1563 soe sijn die burgemrs. der stede van Oudewater gegaen aende persoonen van Cornelis Jan Mersz. ende Cornelis Frederick Jansz. weduwe, hoere vragende oft hoir well te wille was off noch is, dat die scouts van Montfoort hoir willigen upte Pijncxster avont snachts lestleden om gehouden hebben. Daer sij opt antwoordt gaven dattet hore nijet lieff en was noch als noch en is, mer dat sijt tegens hoire wille en danck gedaen hebben ende buijten hoir consent. Actum voor scepenen alse Dirck Dircksz. ende Henrick Ammelgorsz. die jonge. Upten dach jaer ende maent als vooren.

Copie.

Clemeijns Thonis Sijmonsz. huijsvrou woenende inde Waerde out ontrent vijftich jaren rechtelick daertoe verdaecht sijnde ten versoucke vande baeluij ende burgemrs. der stede van Oudewater, tuijcht ende deposeert bijden gestaefden eede sij daertoe dede na rechts behooren, dat gebuert is des donderdaechs nae paeschen als den 15e deser maendt aprilis naede noenen ontrent vier uren, dat sij Adriaen Thomasz. woenende binnen Oudewater zeer deerlick heeft hooren roupen ende bij hem comende sach dat hij int aensicht seer bebloet was ende Adriaen voorsz. clagende dat hij gequest was. Ende oock gesien dat die baghijnen bovenmr. ende Heijndrick Aerien Ghoossensz. duer dat roupen van Adriaen Thomasz. verlatende die plouch quamen lopen nae Adriaens voorsz. toe, roupende tegens Heijntgen Schouten soen van Montfoordt, Ghij schelm soudt ghij die man soe slaen ende vermoorden. Doen ghinck Heijnrick Schouten soen lopen roupende, Heijnrick, Heijnrick ende sach doen dat Heijntgen Schouten woenende tot Montfoort mit noch vier ofte vijff personen oock van Montfoort vande ander sijde van der IJssel over begousten te comen mit lanck geweer als varrejagers ende andere stocken, oock mit cruckroers ofte ander busschen, want sij hoir louten tot horen huijse ontstaken ende vuijrden. Doen seijde sij getuijge tegens Aerien Thomas, loopt, loopt off sij sullen jou doot smijten. Antwoorde Adriaen voorsz., ick en mach niet lopen, sij doen mijn wat sij willen. Ende bij hem comende namentlick Heijntgen Schouten voorsz. slouch ende stiedt Adriaen Thomas seer, hem oock stoetende ande Hoochlantssche sloot, roupende swem dief swem. Dit siende riep sij getuijge tegens den bagijnen bovenmr. ende Heijnric Aerien Goossensz. die int velt waren gaende weder nae hoer plouch toe, loopt want sij deposante sach dat die van Montfoort nae hoer plouchers toe liepen ende sommige quamen

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Hogenda bronnen.

vande Oudewatersche sijde aen ende sommighe vande Montfoortsche sijde aen om die plougers den wech te ondersceppen. Soe hebbent die plougers voorsz. upte loop geset om hoir lijf te salveren, nae die Linschoeten toe. Ende Heijntgen Schouten mit sijn complicen liepen die plougers na tot die Linschoeter dijck toe dat sij sach.

Verclaert voort dat sij deposante ter selver tijt aende Willecoeper sijde over die IJssell noch heeft sien leggen ses ofte seven mans personen mit geweesr. Ende sij getuijge thuijs comende heeft gevonden twee borgers van Oudewater thoren huijs alse Pons Dircksz. ende Jan Geerloffsz. die vuijt vrees van hoir lijff hem daer verborgen hadden, deen in een kist ende dander upte solder in een houck. Deposant voor schout ende schepenen alse Jan Jansz. van Cortenoordt, Cornelis Dirk Jan Luijtensz. ende Jacob Adriaensz. Upten 27e aprillis anno 1563.

Cornelis Ghijsbertsz. gebooren te Helsdinghe buijten Vijanen out ontrent 27 jaeren tegenwoordich bovenmr. int oude Suster convent binnen Oudewater ende Heijnrick Aerien Goossensz. woenende tot Oudewater out ontrent 21 jaeren rechtelick verdaecht sijnde ten versoucke van Jacob van Alckemade genoempt van berrij baelluij ende die burgemrs. der stede van Oudewater, tuijgen ende deposeren bij den gestaefden eeden sij daer toe deden nae rechts behooren, dat warachtich is sij getuijgen de donredaechs nae Paesschen als den 15e maendt aprillis geweest hebbende, int velt upte suijtsijde vanden Linschoeten gaende bijde plouch omme het lant omme te eeren, als sij vast deden, hebbende ten selfden tijden gesien dat die soen van Heijntgen Scouten woenende tot Montfoordt int landt gecomen is, hebbende een varre jager inde handt ende liepe nae Adriaen Thomasz. tot die daer gecomen was om den plouch te helpen drijven ofte mede gedreven hadde. Ende heeft Adriaen Thomasz. met een varre jager gestoeten ofte geslagen sonder dat Adriaen voorsz. hem ijet te cort dede ofte seijde. Ende sij getuijgen beduchtende dat Heijntgen Schouten soen voorsz. hem doot gesmeten soude hebben overmits Adriaen voersz. soe deerlick riep, sijn vuijt medelijden vande plouch gegaen nae Adriaen Thomasz. toe sonder geweest om Heijntgen Schouten soen te verspreecken ende Adriaen Thomasz. te ontsetten. Doe liep Heijntgen Schouten soen duer die sloot naeden Hoogen Waertschen dijck toe ende Adriaen Thomasz. menende nae die stede van Oudewater te gaen, mer het worde hem van Heijntgen Schouten woenende tot Montfoort belet ende dwanck hem te gaen nae Montfoort. Ende sij deposanten weder gaende nae die plouch om voort te eeren, soe worden daer geroepen aen hoir getuijgen dat sij wech loepen soude. Soe sijn daer vanden Hoogen Weertschen dijck off comen lopen de voorn. Heijntgen Schouten mit sijn soen ende meer ander met varre jagers ende ander lanck geweer nae hoer getuigen toe roupenden slaet doot, slaet doot. Ende overmits sij deposanten geen geweer en hadden oock niet vuijtgegaen en waren om ijemandt te grijven mer alleen om hoir lantwerck bijde plouch te vordere, hebbent upter loop moeten setten om hoir lijff te defenderen wandt Heijntgen Schouten voorsz. mit sijn complicen hoer getuijgen nae lopende al tot inde Linschoeter poort toe, soe dat sij deposanten plouch ende peerden hebben moeten verlaeten ende inde Linschoter poort wesende hebben gesien dat eenen van Montfoort, die hoer getuijgen staechde hadde een lanck roer vallende neder leggende het roer aen pijgende om te schieten. Deposuerunt voor schout ende schepenen alse Andries Mathijsz. ende jonge Henrick Amelgersz. Up ten lesten aprillis anno 1563.

Adriaen Thomasz. woenende binnen Oudewater oudt ontrent 36 jaeren rechtelick verdaecht sijnde ten versoucke van Jacob van Alckemade genoempt van berrij baelluij ende die burgemrs. der stede van Oudewater tuijcht ende deposeert bijden gestaefden eede hij daer toe dede nae rechte behoorende, dat ghebuert is des donderdaechs nae Paesschen als den 15e dach aprillis lestleden hij mede gheweest heeft int velt ende hadde die plouch helpen drijven mit Cornelis Ghijsbertsz. dije bagijnen bovenmr. ende Heijnrick Aerien Goossensz. ende was sijn buert wat te rusten ende Heijnrick Aerien Goossensz. soude toe drijven als hij dede. Soe is daer over tvelt comen lopen Heijntgen Schouten soen van Montfoort mit een varre jager nae hem getuijge toe om hem getuijge te duer steecken als hij meende gedaen te hebben, want mit het steecken soe ondraeijde hij getuijge die streck datse niet dwers duer tlijff en ghinck mer alleen in dun van sijn buijck want int steecken soe viel Heijntgen Schouten soon ende hij getuijge bevreest wesende vande lijve riep deerlick om ontset te weesen. Soe sijn Cornelis ende Heijnrick voorsz. van de plouch comen lopen nae hem getuijge toe omme te sien hoet met hem was. Ende doe liep Heijnrick Schouten soen duer twater naeden Hoogen Waertschen dijck toe. Soe is hij getuijge oock naeden hoege dijck gegaen menende nae huijs te gaen om hem te laeten verbijnden mer het worde hem belet van Heijntgen Schouten ende sijn jonckste soen, beijde woenende tot Montfoort, die quamen lopen, springen over die Hoofdinck ende Heijntgen Schouten hebbende een Puijthaeck ende sijn soon een cruckroer. Doen stiet Heijntgen Schouten hem deposant duer die Hoochlantsche sloot, seggende swem dief, swem, loopt na die kade toe, mer en most nae Oudewater niet gaen ende comende upte kade sach daer een schuijt leggen ghemeert aen dander sijde van der

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Hogenda bronnen.

IJssel daer Heijntgen Schouten in sadt. Ende heeft oock gesien dat Heijntgen Schouten ende meer andere die plougers jaechden nae die Linschoter dijck toe soe dat sij plouch ende peerden moesten verlaeten. Ende Thonis Sijmonsz. heeft die peerden vuijte plouch geslagen om te gaen weijen, want die plougers daer niet weeder bij en dorste comen. Onderteijckent Aerien Thomsz. deposant voor scout ende scepenen alse Ghijsbert Jacobsz. Schijff ende jonge Heijnrick Amelgersz. Upten eersten dach van meije anno 1563.

Copie.

Cornelis Beerntsz. out ontrent 42 jaren ende Jan Willemsz. snijer out ontrent 37 jaeren rechtelick verdaecht sijnde ten versoucke vanden baeluij binnen Oudewater tuijgen ende deposeren bijden gestaefden eede sij daer toe deden nae rechts behoorende sij deposanten op ghisteren den vierden desen maent aprillis geweest hebben in Papecoop ende waren ten huijse van Jan Jaspertsz. aldaer Claes Jansz. schout van Papecoop in quam ende seijde tegens Jan Jaspertsz. huijsvrou, waer is u man, seijde sij mijn man en is niet in huijs. Doe seijde Claes Jansz., hoort ick moet jou wat seggen, daer is die burchgraeff van Montfoort begeerdt dat ghij mit eijeren binnen Oudewater niet ter merct trecken en sal sulcx hij te voeren begeert heeft, hebbende een cedulle in de handt daer Jan Jaspertsz. huijsvrou up seijde, wes daer beswijckt al mijn hert this ijmmers offgeroepen dat wij trecken mogen waert ons belieft. Daer op Claes Jansz. seijde ghij hoort wel wat ick jou segge, ick moet doen dat mijn heer mijn ghebiedt. Doen seijde Cornelis Beerntsz. getuijge voorsz., ghij moechtet wel anders beschicken dan dus te paulicken, tegens die stede. Daer Claes Jansz. weduwe up seijde, ick licht die seer toe ende ick setse tegens malcanderen ende hebben oeck gesien dat den voorn. Claes Jansz. hebbende die voorsz. cedulle inde handt, ghinck voort van huijs te huijs. Onderstandt bemerct aldus [merk].

Adriaen Gerritsz. vuijt Goudriaen out ontrent 42 jaren rechtelick verdaecht sijnde ten versoucken voorsz. tuijct ende deposeert bijden gestaefden eede hij daer toe dede nae rechts behooren, hij getuijge upten vierden desen maent aprillis geweest heeft ten huijse van Jan Jaspertsz. aldaer in quam Claes Jansz. seggende Lijsgen ick moet jou wat spreecken. Soe is sij opgestaen ende bij hem gecomen ende Cornelis Beerntsz. met Jan Willemsz. oick upstaende sijn daer bij gegaen ende hebben woerden gehadt ende hoorde dat Cornelis Beerntsz. tegens Claes Jansz. seijde wat leijter jou aen te paulicken tegens die stede, daer Claes Jansz. op antwoorde, ick doe soe mijn heer mijn beveelt ende Lijsgen weeder vandaen comende vraechde hij getuijge hoir wat Claes Jansz. daer deede, daer sij up seijde dat mijn heer van Montfoort begeerdt dat sij met hoir goet tot Oudewater niet ter werelt trecken en soude ende daer beswijckt al mijn hert off. Onderstont bemerct aldaer [merk].

Adriane Jansdr. huijsvrou van Jan Pietersz. inden Brouck out ontrent 28 jaren rechtelick verdaecht sijnde ten versoucke voorsz. tuijcht ende deposeert bij den ghestaefden eede sij daertoe deede nae rechts behooren, dat up ghisteren den vierden desen maendt aprillis Claes Jansz. schout in Papecoep tot horen huijse gecomen is, seggende die burchgraeff van Montfoort begeerdt dat ghij met jou goet tot Oudewaeter niet ter merckt gaen en wilt om sijnre beliefte. Ende daer mede ghinck hij wech. Onderstondt bemerct aldaer [merk].

Maritgen Jan Pietersz. weduwe woenende buijten (Woudrichem?) inde Saelte out ontrent 62 jaeren rechtelick verdaecht sijnde ten versoucke voorsz. tuijcht ende deposeert bijden gestaefden eede sij daer toe deede naer rechts behooren, sij getuijge op huijden den 5e aprillis gecomen is ten huijse van Willem Gerritsz. Keijser aende Lange Linschoeten ende sach ter selver tijt van die taeffel up staen die scout vant veer Dirck Collert. Soe heeft sij deposante Willem Gerritsz. Keijser gevraecht wat heeft dese man hier gedaen, daer Willem Geritsz. voorsz. up seijde, hij heeft ons van mijn heer van Montfoort wegen verboeden dat wij geen eijeren, boter of enich goet tOudewater ter merct brengen en souden. Onderstondt bemerct aldaer [merk]. Deposueruijt voor scout ende scepenen alse Adriaen van Leeuwen ende Cornelis Jansz. de Lange. Upten 5e aprillis anno 1563 stilo corij.

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl

Klik hier voor het totale register van Hogenda bronnen.